UCHWAŁA NR 19.III.2024

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 23 maja 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. 2024 r. poz. 609) w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (jt. Dz. U. 2024 poz. 107) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (jt. Dz. U. 2024 poz. 424)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr 766.LIV.2022 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady
Miasta Częstochowy

Łukasz Banaś

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 19.III.2024

Rady Miasta Częstochowy

z dnia 23 maja 2024 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWIE NA LATA 2024 – 2030

Częstochowa 2024

Spis treści

Rozdział I	3
1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej	3
2. Definicja i charakterystyka zjawiska przemocy	5
3. Adresaci programu	16
4. Miejsce realizacji programu	16
5. Realizatorzy programu i czas realizacji	16
Rozdział II	18
1. Opis problemu - diagnoza zjawiska przemocy domowej	18
2. Zasoby instytucjonalne	29
3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej	35
Rozdział III	35
1. Założenia programowe	36
2. Obszary, cele, kierunki i wskaźniki programu	36
3. Wdrażanie, monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację programu	72

ROZDZIAŁ I

1. ***PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ***

Aktualnie odchodzi się – w myśl nowych rozwiązań prawnych – od legalnej definicji „przemocy w rodzinie" zastępując ją definicją „przemocy domowej". Unika się tym samym pejoratywnego etykietowania rodziny poprzez utożsamianie jej jako środowiska, w którym dochodzi do aktów przemocy podczas, gdy zachowania przemocowe są uciążliwe nie tylko w rodzinie jako takiej, ale mogą występować także między np. byłymi małżonkami czy między osobami żyjącymi w związkach nieformalnych. Osoby te w świetle prawa nie są rodziną i nawet – w roli stosujących przemoc czy doświadczających przemocy - nie muszą dzielić miejsca zamieszkania. Obecnie w definicji przemocy domowej podążamy za sformułowaniem zawartym w Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961) tzw. Konwencji stambulskiej w celu właściwego odzwierciedlenia jej postanowień w krajowych uregulowaniach prawnych. w art. 3 ww. Konwencji „przemoc domową" określa się jako „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami, lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy nie". Akcentuje się tu bardziej relację, osoby w bliskich relacjach, jednostkę doświadczającą przemocy niż tylko zawężoną ścisłą strukturę rodziny.

Ww. podejście implikuje rozszerzenie pojęć zarówno w odniesieniu do osoby doznającej przemocy, jak i osoby stosującej przemoc domową. Wpływa także na zakres form przemocy uwzględniając więcej przejawów przemocy domowej (pojawiała się w definicji przemoc ekonomiczna czy też przemoc przy użyciu środków elektronicznych). Przesłanki uznania zdarzenia za zdarzenie wskazujące na przemoc domową są potraktowane obecnie szerzej, a to wymusza nieco inny obszar oddziaływań, ochrony i reagowania na zjawisko jako takie.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 424), dalej także "ustawa". Ustawa określa:

1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,

2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,

3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Jej regulacje stosowane są także w sytuacjach zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Podstawą opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie na lata 2024 -2030 jest art. 6 ust. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym i powiatowym obejmują one m.in.: opracowanie i realizację gminnego i powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

W niniejszym Programie uwzględniono inne podstawowe akty prawne, które również regulują elementy systemu przeciwdziałania przemocy domowej:

1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),

2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.),

3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),

4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609),

5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),

6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),

7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.),

8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.),

9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560),

10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,

11) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2023 poz1870),

12) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz.U. z 2023 poz.1807).

Program jest zgodny z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują zarówno na poziomie miasta, jak i ponadgminnym – krajowym i wojewódzkim. Przede wszystkim koreluje z „Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030", który określa podstawowe cele ogólne i szczegółowe do realizacji w skali kraju, wyznacza metody, narzędzia, wskaźniki, które mogą być wykorzystane w skali gmin dla osiągnięcia zakładanych celów przeciwdziałania przemocy domowej. Porządkuje działania w czterech podstawowych obszarach ważnych dla interdyscyplinarnego radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy domowej. Zakłada także elastyczność programów lokalnych związaną w szczególności z własnymi nowatorskimi rozwiązaniami.

Program uwzględnia także zasadnicze założenia i strategie, sposoby działań i wskaźniki zawarte w „Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim na lata 2021-2025".

Uwzględniono także „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030" zwłaszcza w zakresie zawartych w niej danych dotyczących przemocy domowej w mieście, analizę SWOT oraz cele operacyjne strategii związane ze wspomaganiem działalności sektora pozarządowego i osób fizycznych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Ponadto przy konstruowaniu niniejszego Programu uwzględniono „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Częstochowy do roku 2030", „Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Częstochowy na lata 2024-2026", „Program działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w mieście Częstochowie do roku 2030", „Programu Działań na Rzecz Seniorów w Mieście Częstochowie do roku 2030", „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025".

2. ***DEFINICJA i CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY***

Od 22 czerwca 2023 r. obowiązująca legalna definicja przemocy domowej określa to zjawisko jako "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej" (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Osobą doznającą przemocy domowej wg ustawy może być:

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,

- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,

- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- małoletni

wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej, który z mocy samego prawa zostaje uznany za taką osobę. Natomiast świadkiem przemocy domowej jest ktoś, kto posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej (z dowolnego źródła) lub widział akt przemocy domowej.

Z definicji ustawowej wynika, że w świetle realizacji przepisów za osobę stosującą przemoc domową uznać można tylko pełnoletnią osobę, która dopuszcza się przemocy spełniającej przesłanki przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Procedura "Niebieskie Karty"# (dalej także "NK"), czyli ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli właściwych jednostek organizacyjnych w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej, nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Właściwość miejscową prowadzenia NK wyznacza miejsce zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Dopuszcza się możliwość powołania grupy diagnostyczno-pomocowej w innej gminie, jeśli osoba stosująca i osoba doznająca przemocy mieszkają w różnych gminach (w celu prowadzenia działań procedury pomocowej NK w stosunku do sprawcy). Obowiązkiem grupy diagnostyczno-pomocowej będzie zawiadomienie

osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury "Niebieskie Karty" napotyka trudności (m.in. okoliczności wyłączenia określone w art. 24 lub 25 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r Kodeksu postępowania administracyjnego), każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury "Niebieskie Karty" nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób doznających oraz osób stosujących przemoc domową - uczestniczących w procedurze "Niebieskie Karty" - przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Należy też podkreślić fakt, że ustawa w obecnym brzmieniu uniezależnia działanie grup diagnostyczno – pomocowych od działania Zespołu Interdyscyplinarnego w większym stopniu niż działo się do tej pory. Uprzednio Zespół interdyscyplinarny mógł prowadzić działania w indywidualnych przypadkach nie powołując nawet grupy roboczej. Aktualnie tylko grupa diagnostyczno – pomocowa może prowadzić takie działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” (choć zaznacza się też tendencja do rozłączenia działania grup od samej procedury czego przejawem jest choćby możliwość powołania grupy bez wszczynania procedury lub monitorowanie środowiska z historią przemocy domowej pomimo, że procedura już jest zakończona).

Zespół interdyscyplinarny ma przypisany strategiczny charakter zadań (bardziej niż wykonawczy), poprzez które powinna być kształtowana lokalna polityka przeciwdziałania przemocy domowej. Tylko w pewnych określonych ściśle działaniach Zespół może włączyć się w prowadzoną przez grupę diagnostyczno – pomocową sprawę w jej indywidualnym kontekście (np. powołanie grupy diagnostyczno –pomocowej, rozpatrywanie wniosków grupy diagnostyczno – pomocowej do Zespołu, choć niektóre z nich i tak mają charakter wiążący dla niego).

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 289) – w ramach ochrony osób doznających przemocy domowej – rozszerzył możliwości wydawania zakazów wobec osób stosujących przemoc tak, aby uniemożliwić bezpośrednie kontakty i dalsze krzywdzenie. Pojawiły się następujące zakazy:

1) **zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;

2) **zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość,

wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;

3) **zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie** – jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu i przebywania w miejscach, w których ta osoba przebywa. Zakazy wydawane przez Policję lub Żandarmerię Wojskową tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania. Sąd może jednak przedłużyć ich obowiązywanie udzielając stosownego zabezpieczenia. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Nakazy i zakazy mogą być stosowane łącznie.

Analogiczne uprawnienia zostały nadane Żandarmerii Wojskowej w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeżeli jednak Policja jako pierwsza skorzystała ze swoich uprawnień wobec żołnierza to jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

W ochronie własnych praw i dóbr osobistych osoba doznająca przemocy domowej może samodzielnie wystąpić do sądu z wnioskiem o:

1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,

2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,

3) zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową,

4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,

5) zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Obowiązkiem sądu jest w miarę szybkie rozpoznanie takiego wniosku, bo orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku, a w przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Uwzględnienie wniosku przez sąd oznacza zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia ze wskazaniem w postanowieniu obszaru, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby doznającej tej przemocy.

Natomiast uwzględnienie wniosku o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą doznającą przemocy domowej, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby krzywdzonej.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu i przebywania na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do ww. zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi obecnie wykroczenie, dla którego przewidziana jest kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nastąpiła zmiana związana z zapewnieniem dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką musi dokonać oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. w miarę możliwości można w te działania włączyć psychologa.

Zjawisko przemocy domowej to zjawisko, które ujawnia się w perspektywie indywidualnej (osoba doznająca, sprawca przemocy), w perspektywie systemowej, gdzie istotne są podmioty mogące

wykryć, ujawnić zjawisko, zastosować właściwe formy wsparcia dopuszczalne w systemie, w regulacjach prawnych, jak i w perspektywie społecznej zjawiska, gdzie przekonania, stereotypy, postawy członków lokalnej społeczności mogą być decydujące dla podejmowania działania lub jego ograniczeń. Należy przyjąć, że podstawową cechą przemocy domowej jest jej powszechność – może wystąpić w relacjach niezależnie od statusu społecznego, wykształcenia, wieku, pochodzenia, wyznania i in. czynników. Nie traktuje się jej jako „sprawy prywatnej". Jeżeli już dojdzie do sytuacji stosowania przemocy domowej i ujawnienia zjawiska to państwo ma obowiązek zapewnić bezpieczeństwo i pomoc osobom doznającym przemocy oraz skutecznie i właściwe oddziaływać na osoby dopuszczające się stosowania przemocy domowej. Najważniejszą przesłanką reagowania na zjawisko w sposób systemowy jest przyjęcie stanowiska - potwierdzonego w badaniach naukowych - o negatywnych konsekwencjach przemocy dla zdrowia fizycznego, rozwoju umysłowego, stanu psychicznego oraz umiejętności współżycia z innymi ludźmi, a także przyjęcie, iż działania mogą przynieść realność zmiany, korzystny wpływ na zmianę zachowań osoby stosującej przemoc i osoby jej doznającej oraz ograniczenie skutków.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

- **przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała, integralności fizycznej osoby. Jej celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp. Skutki u osoby doświadczającej takich zachowań mogą być bezpośrednie np. siniaki, urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, poparzenia, ale także dalsze skutki jak choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.

- p**rzemoc psychiczna** – to w szczególności zachowanie, którego celem jest negatywny wpływ na sferę emocjonalną, psychologiczną poprzez np. zastraszanie, szydzenie, przekleństwa, wulgaryzmy, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i zdania, stała krytyka, wyzywanie, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i zabranianie kontaktów z innymi, wymuszanie posłuszeństwa, podporządkowania, szantażowanie, poniżanie i upokarzanie, zawstydzanie, grożenie, wmawianie choroby psychicznej, manipulowanie, ograniczanie potrzeb podstawowych typu sen, pożywienie, schronienie, itp. Efektem mogą być obniżenie poczucia mocy sprawczej osoby doznającej przemocy, jej poczucia własnej wartości i godności, poczucia wolności, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania granic oraz wyrobienie przekonania o daremności ich stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie od osoby stosującej przemoc, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.

- p**rzemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, przymuszanie do oglądania treści pornograficznych, erotycznych niedostosowanych do wieku i in. Skutki to: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się, lęk, strach, unikanie seksu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci osoby stosującej przemoc, itp. u dzieci objawy mogą występować w sferze somatycznej – specyficzne urazy oraz niespecyficzne - bóle głowy, brzucha, nudności, wymioty, trudności w oddawaniu moczu, zaburzenia jedzenia, zaburzenia snu, w sferze psychicznej np. lęki, fobie, koszmary, depresja, przygnębienie, hipomania, nadpobudliwość, drażliwość , złość, wstyd, poczucie winy, obniżenie poczucia własnej wartości, negatywna samoocena, ale także prowokacyjne zachowania seksualne, publiczna masturbacja, nietypowe zachowania seksualne wobec rówieśników, erotyczna twórczość dziecka, nadmierne zainteresowanie seksualnością, zachowania regresywne (np. moczenie nocne), izolowanie się, problemy z nauką, wagary, ucieczki z domu, konfliktowość, okrucieństwo, samouszkodzenia.

- p**rzemoc ekonomiczna** – to działanie lub zaniechanie ograniczające lub pozbawiające osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; to również celowe niszczenie czyjejś własności, stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp. Może powodować całkowitą zależność finansową, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, biedę, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia, brak poczucia bezpieczeństwa, brak wykształconych potrzeb wyższego rzędu, ograniczenie kontaktów z innymi, izolacja społeczna, „stracone dzieciństwo".

- z**aniedbanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci, ale grupy szczególnego ryzyka to także osoby z niepełnosprawnością, schorowane, nieporadne, starsze. Przejawia się poprzez pozbawienie zaspokojenia podstawowych emocjonalnych potrzeb: przynależności, miłości, więzi, niełożenie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, leków, środków higieny, stymulacji rozwojowej, terapii, gdy jest stwierdzony taki wymóg, edukacji, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie koniecznej pomocy w codziennych aktywnościach, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka i in.

- **cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościach, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Intrenecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci, istotne naruszenie prywatności i in.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny - można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala

lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1) **Faza narastania napięcia** – w czasie jej trwania dochodzi do stopniowego narastania irytacji, rozdrażnienia, złości osoby stosującej przemoc, przy czym pojawiają się konflikty, agresja; osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury, jest skoncentrowana na wszystkich możliwych działaniach, które pozwoliłyby uniknąć spięcia, jednak nie może nic zrobić by uniknąć kolejnej fazy oraz zaczyna czuć się odpowiedzialna za zachowanie sprawcy.

2) **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu złości, gniewu i rozładowania agresji. Pretekst może być mało istotny, sprawca szuka go w zachowaniu osoby krzywdzonej. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają Policję, szukają pomocy.

3) **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której po wyładowaniu napięcia sprawca wie, że przekroczył różne granice, zmienia się - zaczyna przepraszać, żałuje swojego zachowania, obiecuje poprawę, stara się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenia dla swojego zachowania. Takie zachowanie może przekonywać o zmianie i tworzyć nadzieję, osoba krzywdzona zapomina i wierzy w zmianę, w powrót do normy życia codziennego. Ta faza powoduje wycofanie już złożonych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa, z pozwu rozwodowego. Faza ta wpływa na pozostawanie w roli „ofiary", wręcz zatrzymuje osobę w środowisku przemocowym.

Fazy te powtarzają się w określonym cyklu, choć samo zjawisko przemocy zmienia się np. faza miesiąca miodowego ma tendencje do redukcji w czasie, a gwałtowność zachowań, siła wybuchu wzrasta i jest częstsza (w efekcie praktycy wskazują na ograniczenie do dwu faz – narastania napięcia i ostrej przemocy). W ich czasie pojawia się szereg objawów utrwalonych, mechanizmów psychicznych, które pozornie przystosowują osobę doświadczająca przemocy do życia w przemocowej relacji. Osoba doznająca przemocy „uczy się żyć" tak, aby niwelować złe odczucia i pozornie tworzyć własny „dobrostan" (występuje np. syndrom wyuczonej bezradności, proces wiktymizacji, syndrom sztokholmski, mechanizm psychologicznej pułapki, zespół stresu pourazowego, transmisji traumy przez pokolenia i szereg innych).

Natomiast po stronie osoby stosującej przemoc – bez skutecznej pomocy z zewnątrz – utrzymuje się automanipulacja myślenia o sobie, o roli innych ludzi w swoim życiu, o kontroli zewnętrznej własnych zachowań i in., co generalnie ma służyć uwolnieniu się od poczucia winy i odpowiedzialności za użycie przemocy i znalezieniu uzasadnienia dla jej używania oraz zapewnieniu sobie bezkarności. z tego powodu sprawca nie ma umiejętności albo ma niewystarczający poziom

dostępnych mu umiejętności niezbędnych do opuszczenia cyklu przemocy. System nastawiony tylko na karę, izolację od krzywdzonych nie usuwa przyczyn przemocy tkwiących w mentalności i zasobach schematów działania sprawcy. Skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy musi polegać na pracy nad sobą, którą uwzględnia się systemowo w ramach np. programów korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno–terapeutycznych czy wspierających utrzymywanie już nabytych umiejętności i postaw. Sprawcy przemocy domowej powinni być poddani konsekwentnej kontroli udziału w ww. formach pomocowych. Wszystko wskazuje na to, że należy stopniowo odwracać sposoby działań na rzecz terapeutycznych - systemowych rozwiązań ponad karanie i doraźną interwencję.

U podstaw przemocy mogą leżeć mechanizmy dyskryminacji i wykluczenia, dlatego tak ważna, już od najmłodszych lat, jest nauka rozpoznawania, nazywania, przeżywania emocji w taki sposób, by nie prowadziły one do negatywnych zachowań (np. przemocy słownej lub fizycznej), wyrażania uczuć i emocji w pozytywny sposób, rozwiązywania konfliktów oraz kształtowanie empatii.

Zjawisko przemocy ma swoje korzenie w zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie, które ściśle wiążą się z historycznie uwarunkowaną nierównością kobiet i mężczyzn. Stereotypy płci, dotyczące ról oraz obowiązków kobiet i mężczyzn w rodzinie i w społeczeństwie, stanowią przeszkodę w zapewnieniu równości kobiet i mężczyzn, a co za tym idzie negatywnie wpływają na skalę zjawiska przemocy wobec kobiet.

3. ***ADRESACI PROGRAMU***

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

1) osób doznających przemocy domowej,

2) osób stosujących przemoc domową,

3) świadków przemocy domowej,

4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,

5) służb, instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

4. ***MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU***

Obszar miasta Częstochowy.

5. ***REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI***

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie na lata 2024 - 2030 będzie realizowany przede wszystkim przez instytucje z grupy ustawowo określonych podmiotów zobligowanych do udziału w składach Zespołów interdyscyplinarnych czyli: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminna komisja

rozwiązywania problemów alkoholowych, Policja, oświata, ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe, kuratorzy sądowi, a ponadto na, wniosek Żandarmerii Wojskowej złożony do Prezydenta Miasta Częstochowy, przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej. Ponadto w skład Zespołu interdyscyplinarnego można włączyć także prokuratorów oraz przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Częstochowie są: Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, Komenda Miejska Policji w Częstochowie, Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie, placówki oświatowe w mieście Częstochowie w tym Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Kuratorska Służba Sądowa, Prokuratura, organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową i inne instytucje, których profil działania pozwala na realizację takich zadań np. Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Równych Szans.

Program niniejszy jest przewidywany do realizacji w latach 2024 – 2030. Perspektywa 6 letnia pozwoli na planowanie zadań na zasadzie kontynuacji, ustabilizuje współpracę międzyinstytucjonalną, ułatwi wypracowanie podstawowych schematów działania (istotne z uwagi na zmianę regulacji prawnych i tym samym wymagań w obszarze kompleksowych oddziaływań).

Ponadto Program jest zgodny z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują zarówno na poziomie gminnym, jak i ponadgminnym – krajowym i wojewódzkim. Przede wszystkim koreluje z „Rządowym programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030", który określa podstawowe cele ogólne i szczegółowe do realizacji w skali kraju, wyznacza metody, narzędzia, wskaźniki, które mogą być wykorzystane w skali gmin dla osiągnięcia zakładanych celów przeciwdziałania przemocy domowej. Porządkuje działania w czterech podstawowych obszarach ważnych dla interdyscyplinarnego radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy domowej. Zakłada także elastyczność programów lokalnych związaną w szczególności z własnymi nowatorskimi rozwiązaniami.

Program uwzględnia także zasadnicze założenia i strategie, sposoby działań i wskaźniki zawarte w „Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim na lata 2021-2025".

Uwzględniono także „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030" zwłaszcza w zakresie zawartych w niej danych dotyczących przemocy domowej w mieście, analizę SWOT oraz cele operacyjne strategii związane ze wspomaganiem działalności

sektora pozarządowego i osób fizycznych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Ponadto w konstruowaniu niniejszego Programu uwzględniono „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Częstochowy do roku 2030", „Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Częstochowy na lata 2024-2026", „Program działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w mieście Częstochowie do roku 2030", „Programu Działań na Rzecz Seniorów w Mieście Częstochowie do roku 2030", „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Częstochowy na lata 2022-2025".

ROZDZIAŁ II

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. ***OPIS PROBLEMU – diagnoza zjawiska przemocy domowej***

Działania dotyczące zjawiska przemocy domowej (w 2023r. funkcjonowało jeszcze pojęcie oparte na legalnej definicji „przemocy w rodzinie" – zmiana nastąpiła od 22.06.2023r. w zw. ze zmianą ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej) podejmowane w 2023r. zostały podsumowane sprawozdaniem przygotowanym przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie oraz pracowników Sekcji Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą na podstawie informacji przekazanych przez podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Sprawozdanie to prezentuje diagnozę zjawiska przemocy domowej w mieście Częstochowie w kontekście liczbowym oraz poprzez jakościowy opis różnorodnych rodzajów i form działań podejmowanych przez kompetentne podmioty.

W Częstochowie – w ramach przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej – działały następujące podmioty:

- Urząd Miasta Częstochowy
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie;
- Komenda Miejska Policji w Częstochowie;
- Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Częstochowy;
- Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi;
- Częstochowskie Stowarzyszenie ETOH prowadzące Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem w Częstochowie oraz Centrum Terapii;

- Placówki oświatowe w mieście, w tym Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych – Publiczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna „Północ” i „Południe”;

- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie;

- oraz inne organizacje pozarządowe zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową.

Działania koncentrowały się w następujących obszarach:

1. profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna;

2. ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej;

3. oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową;

4. podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,

a celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w mieście Częstochowie do roku 2025, było zmniejszenie skali przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności wsparcia osób i rodzin dotkniętych tym problemem.

Adresatami wyżej opisanych działań w 2023 roku były:

- osoby doznające przemocy domowej;

- osoby stosujące przemoc domową;

- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;

- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą;

- mieszkańcy miasta Częstochowy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Wskaźniki monitoringowe wskazują wartości liczbowe dotyczące realizacji poszczególnych obszarów przeciwdziałania przemocy w środowisku rodzinnym – zaprezentowane porównawczo do roku 2022, gdy powstał nowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie na lata 2022 – 2025.

W obszarze profilaktyki, diagnozy społecznej i edukacji społecznej realizowano cel związany ze zintensyfikowaniem działań profilaktycznych. W ramach działań profilaktycznych w związku z wejściem w życie „ustawy Kamilkowej” został wypracowany systemowy model wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich (warsztaty i szkolenia dla jednostek oświaty, miejskich jednostek organizacyjnych i NGO). Znacząco wzrosła liczba osób, które skorzystały z poradnictwa dotyczącego przeciwdziałania przemocy w środowisku rodzinnym (porady udzielone w placówkach prowadzących

takie poradnictwo). Potroiła się także liczba kampanii społecznych prowadzonych w lokalnym środowisku. Wartość wskaźników prezentuje się następująco:

Wskaźnik monitoringowy	**Wartość wskaźnika osiągnięta w 2022 r.**	**Wartość wskaźnika osiągnięta w 2023 r.**
liczba lokalnych kampanii społecznych	3	9
liczba zorganizowanych konferencji	2	3
liczba warsztatów dla dzieci i młodzieży	6	9
liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5	5
liczba osób, którym udzielono porady w placówkach prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1140	2065
liczba organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie działalności informacyjnej i edukacyjnej	2	2

Tabela 1. Wskaźniki monitoringowe osiągnięte w roku sprawozdawczym 2022 i 2023 w zakresie obszaru „Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna”

W kolejnym obszarze – ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w zakresie zwiększenia dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie znacząco wzrosła liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C” oraz liczba spotkań grup roboczych, a także liczba spotkań Zespołu interdyscyplinarnego. Wskazuje to na częstszy kontakt i wymianę informacji reprezentantów różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w sposób skoordynowany i zintegrowany, a tym samym na zwiększoną częstotliwość monitoringu bieżącej dokumentacji i działań. Jednocześnie należy zauważyć, że wzrosła liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” (o 7,7% w stosunku do poprzedniego roku) i liczba rodzin objętych procedurą (o 2,2 %), co jednocześnie powoduje wzrost liczby wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty – C”. Nastąpił istotny wzrost liczby osób w rodzinach objętych procedurą (o 21,3% w stosunku do ubiegłego roku), co wynikać może z faktu, iż dzieci, które są świadkiem przemocy domowej (niekoniecznie muszą doznawać jej wprost, bezpośrednio) są obecnie, zgodnie z ustawą, osobami doznającymi przemocy domowej i na tej zasadzie stają się uczestnikami

procedury pomocowo – interwencyjnej. Należy odnotować też pozytywnie, fakt wzrostu liczby osób objętych pomocą w formie poradnictwa rodzinnego.

Zmniejszyła się natomiast liczba opracowanych materiałów informacyjnych. Niepokojącym może również wydawać się fakt, iż spadła wyraźnie liczba osób objętych pomocą psychologiczną i terapią psychologiczną oraz poradnictwem prawnym, socjalnym czy w formie grup wsparcia i innych grup samopomocowych (zwłaszcza w relacji do wzrostowej tendencji liczby prowadzonych procedur oraz osób objętych procedurą „Niebieskie Karty").

Spadła też relatywnie – w stosunku do wskazanego wzrostu ogólnej liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty" - liczba zakończonych procedur z uwagi na przesłankę związaną z brakiem zasadności podejmowanych działań (czyli w efekcie stosunkowo więcej procedur pozostaje w prowadzeniu przez członków grup diagnostyczno - pomocowych). Jednocześnie należy uwzględnić brak istotnego wzrostu liczby pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Policji, którzy w obecnych regulacjach prawnych są podstawą każdej grupy diagnostyczno – pomocowej (nieco inaczej sytuacja wyglądała na bazie poprzednio obowiązujących przepisów, gdzie nie ograniczano tak ściśle - rodzajowo - składu członków grup roboczych, a sprawą indywidualną mógł zajmować się – obok grup roboczych – także cały Zespół interdyscyplinarny).

Przy wzroście liczby lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej spadła liczba przeprowadzonych rozmów telefonicznych. Forma e-porad nie jest wykorzystywaną formą poradnictwa.

Wykazany wzrost liczby zakończonych procedur „Niebieskie Karty" z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie świadczy o realizacji podstawowego zakładanego celu działań, czyli zmniejszaniu skali zjawiska przemocy w środowisku rodzinnym.

Wskaźnik monitoringowy	**Wartość wskaźnika osiągnięta w 2022r.**	**Wartość wskaźnika osiągnięta w 2023 r.**
liczba spotkań Zespołu interdyscyplinarnego	1	32
liczba spotkań grup roboczych	1629	1672
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C"	207	297
liczba funkcjonujących punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	4	2
liczba funkcjonujących domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	1	1
liczba funkcjonujących ośrodków interwencji kryzysowej	1	1
liczba funkcjonujących innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	3	3
liczba realizowanych z organizacjami pozarządowymi projektów w zakresie	2	2

pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie		
liczba opracowanych materiałów informacyjnych	18	7
liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	519	559
liczba kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty”	128	128
liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	543	555
liczba osób w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”	1829	2218
liczba osób objętych pomocą psychologiczną i terapią psychologiczną	597	410
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego	147	102
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego	599	419
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa rodzinnego	37	52
liczba programów terapeutycznych	1	1
liczba grup wsparcia i innych grup samopomocowych	3	2
liczba osób objętych pomocą w formie grup wsparcia i innych grup samopomocowych	18	11
liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej w mieście	32	32
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w formie schronienia w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej	26	21
liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy w rodzinie	1	4
liczba przeprowadzonych rozmów telefonicznych w ramach lokalnych telefonów zaufania i informacyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie	3612	3445
liczba e-porad dla osób doznających przemocy w rodzinie	7	0
liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	3	7
liczba mieszkań wynajętych z zasobu gminy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	2	0
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie	262	312
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności	142	89

podejmowanych działań		

Tabela 2. Wskaźniki monitoringowe osiągnięte w roku sprawozdawczym 2022 i 2023 w zakresie obszaru „Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”

W obszarze oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie w aspekcie zwiększenia skuteczności tych oddziaływań należy podkreślić, że liczba formularzy „Niebieska Karta – D” wzrosła (w korelacji ze wzrostem ogólnej liczby wszczętych i prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”). Niemal trzykrotnie wzrosła liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania lub odmowę jego wszczęcia. Zmalała liczba sporządzonych aktów oskarżenia w związku z zarzutami związanymi z przemocą w rodzinie (z 67 do 51). Istotnie wzrosła natomiast liczba wydanych przez funkcjonariuszy policji nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (w mniejszym stopniu – w stosunku do nakazów - wzrosła liczba wydawanych zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia; aktualnie wydaje się je łącznie w formie „nakaz i zakaz”). Zdecydowanie częściej stosuje się więc szybkie formy reagowania i ochrony osób doznających przemocy domowej z uwagi na wynik szacowania stanu zagrożenia życia lub zdrowia tych osób. Odnotowuje się spadek liczby osób, które przystąpiły do realizacji programów edukacyjno-korekcyjnych, jak i psychologiczno-terapeutycznych, a także liczba osób, które ukończyły te programy. Zjawisko wydaje się być niepokojące zwłaszcza w odniesieniu do wzrostu liczby wszczętych procedur „Niebieskich Kart” i pozostających w prowadzeniu. Aktualnie decyzję o potrzebie skierowania osoby stosującej przemoc domową do takich programów podejmuje m.in. grupa diagnostyczno – pomocowa i wnioskuje o skierowanie tej osoby do udziału w ww. formach do Zespołu interdyscyplinarnego. Oczywiście nie wyłącza to dobrowolnego uczestnictwa w ww. programach. O efektywności tych programów świadczy fakt wykazanych znikomych liczb osób powracających do niepożądanych zachowań przemocowych.

Wskaźnik monitoringowy	**Wartość wskaźnika osiągnięta w 2022r.**	**Wartość wskaźnika osiągnięta w 2023 r.**
umieszczenie informatorów na stronie internetowej miasta dwa razy w roku: do 15 lutego i do 15 sierpnia	1	1
przekazanie aktualnego informatora w wersji elektronicznej prezesowi sądu, prokuratorom rejonowym, komendantowi miejskiej policji, komendantom jednostek żandarmerii wojskowej	2	1
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych procedurą „Niebieskie Karty”	591	601
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”	87	208
liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą	97	283

w rodzinie przez umorzenie postępowania i odmowę wszczęcia		
liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia	67	51
liczba wydanych przez funkcjonariuszy policji nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i bezpośredniego otoczenia	18	80
liczba wydanych przez funkcjonariuszy policji zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	58	79
liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	1	1
liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne	1	1
liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	75	60
liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych	13	7
liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	47	38
liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne	13	7
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	4	1
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	0	0

Tabela 3. Wskaźniki monitoringowe osiągnięte w roku sprawozdawczym 2022 i 2023 w zakresie obszaru „Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie”

W zakresie podnoszenia kompetencji, rozwijania i doskonalenia umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie znacznie spadła liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, aktualnie przemocy domowej. Być może wynika to z faktu zmiany regulacji prawnych na poziomie ustawowym i z uwagi na otwarty czas oczekiwania – 12 miesięczny od czasu powołania „nowych” Zespołów interdyscyplinarnych - na obowiązkowe szkolenia dla członków Zespołów interdyscyplinarnych, jak i grup diagnostyczno – pomocowych (trwają przygotowania do takich szkoleń podejmowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach).

Wskaźnik monitoringowy	Wartość wskaźnika osiągnięta w 2022r	Wartość wskaźnika osiągnięta w 2023 r.
liczba szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	9	8
liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1369	303
liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych	5	6
liczba uczestników spotkań superwizyjnych	17	15

Tabela 4. Wskaźniki monitoringowe osiągnięte w roku sprawozdawczym 2022 i 2023 w zakresie obszaru „Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej".

Podmiotem zdecydowanie dominującym w zakresie wszczynania procedury „Niebieskie karty" poprzez wypełnienie formularza „Niebieskie Karty – A" jest Policja (439 wszczętych procedur). Na drugim miejscu plasuje się pomoc społeczna z liczbą 74 wszczętych procedur. Na kolejnym miejscu – oświata – 27 procedur przy czym należy zauważyć tu wzrost działań interwencyjno - pomocowych zapewne w wyniku wprowadzenia obligatoryjnych standardów ochrony małoletnich i przeprowadzonych szkoleń dedykowanych pracownikom oświaty, a uwrażliwiających na problematykę dziecka krzywdzonego. Pozostałe podmioty uprawnione do wszczynania procedury „Niebieskie Karty" tj. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypełniła 2 Niebieskie Karty, służba zdrowia wszczęła 3 procedury "Niebieskie Karty". 14 Niebieskich Kart do Zespołu interdyscyplinarnego w Częstochowie zostało przekazanych przez inne Zespoły interdyscyplinarne, po zmianie miejsca zamieszkania przez osoby doznające przemocy wskazane w tych procedurach.

Na podstawie wykonanej diagnozy można stwierdzić, iż w mieście Częstochowie konieczna jest realizacja następujących działań:

1. Należy wzmocnić działania profilaktyczne przeciwdziałania przemocy, a także informacyjne – zwiększyć ilość materiałów informacyjnych i ich dostępność w lokalnym środowisku.

2. Rekomenduje się zintensyfikowanie informacji i dostępność pomocy psychologicznej, w tym terapii psychologicznej, poradnictwa prawnego, socjalnego, szczególnych form oddziaływań np. grup wsparcia i innych grup samopomocowych.

3. Należy czynić starania o zwiększenie liczby pracowników zajmujących się profesjonalnie działaniami w zakresie grup diagnostyczno – pomocowych zwłaszcza w ich podstawowym wymaganym ustawowo składzie, czyli pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Policji.

4. Należy zwrócić uwagę na konieczność kierowania osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach edukacyjno – korekcyjnych i psychologiczno – terapeutycznych w stosunku do wzrostu liczby prowadzonych procedur „Niebieskie Katy".

5. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych m.in. z uwagi na systemowe zmiany w regulacjach prawnych. Istotną potrzebą systemu jest rozwijanie ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy osobom doświadczającymi przemocy domowej. Obok szkoleń obowiązkowych, które związane są z regulacjami ustawowymi zawartymi w aktualnej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, należy też organizować inne formy szkoleniowe podnoszące wiedzę, umiejętności praktyczne, wrażliwość i możliwości reagowania określone szczegółowo w świetle nowych wymagań systemowej ochrony osób doznających przemocy (np. w zakresie standardów ochrony małoletnich) i wynikających z bieżących doniesień naukowych.

2. ***ZASOBY INSTYTUCJONALNE***

W mieście Częstochowie przeciwdziałaniem przemocy domowej bezpośrednio zajmują się:

1) Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy;

2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie;

3) Urząd Miasta Częstochowy (Wydział Polityki Społecznej i Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. równych szans);

4) Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie;

5) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie;

6) Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie;

7) Komenda Miejska Policji w Częstochowie;

8) Prokuratura częstochowska;

9) placówki oświatowe w mieście, w tym Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie;

10) Sądy częstochowskie;

11) Kuratorska Służba Sądowa w Częstochowie – kuratorzy zawodowi i społeczni;

12) jednostki pomocy medycznej;

13) Partnerstwo Aktywności Lokalnej „Częstochowa - mówimy NIE uzależnieniom i przemocy"

14) organizacje pozarządowe obejmujące statutowo działania w obszarze problemów przemocy domowej, takie jak: Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Stowarzyszenie ETOH, Caritas Archidiecezji Częstochowskiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie ma znaczący wkład w przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej. W strukturze Ośrodka funkcjonuje Sekcja Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą. Pracownicy socjalni zatrudnieni w tej sekcji oraz pracownicy socjalni Rejonowych Zespołów Pomocy Społecznej stanowią zasadniczy skład grup diagnostyczno – pomocowych oraz Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy na terenie miasta Częstochowa. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela świadczeń, obejmuje rodziny wsparciem finansowym, rzeczowym, doradczym, konsultacyjnym. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie – Sekcji Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą stanowią obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu interdyscyplinarnego, a od 2023r. również obsługę finansową. Pracownicy ww. Sekcji są koordynatorami działań grup diagnostyczno – pomocowych podejmowanych we wszystkich indywidualnych środowiskach rodzinnych po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty" (czy zgłoszeniu podejrzenia przemocy domowej), jak również i po zamknięciu tej procedury na zasadzie określonego ustawowo 9 - miesięcznego monitoringu. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na pracowników socjalnych szczególne działania np. w zakresie zapewnienia ochrony dzieciom w sytuacjach interwencyjnych lub w środowiskach rodzinnych zagrażających dobru dzieci. MOPS jest odpowiedzialny za coroczną sprawozdawczość działań w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie. Znacząca liczbę procedur „Niebieskie Karty" wszczynają pracownicy socjalni tej jednostki.

Komenda Miejska Policji w Częstochowie to także podmiot systemu przeciwdziałania przemocy domowej, który ma bardzo istotne znaczenie w tym obszarze. Funkcjonariusze Policji są członkami każdej grupy diagnostyczno – pomocowej w jej podstawowym składzie. Funkcjonariusze Policji są delegowani do składu Zespołu interdyscyplinarnego, gdzie pełnią istotną rolę doradczą. Główne zadania związane z czynnościami służbowymi są skoncentrowane przede wszystkim na osobie sprawcy, na różnorodnych działaniach interwencyjnych, ale także na ochronie bezpieczeństwa osób doznających przemocy. Zarówno ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jak i wewnętrzne regulacje służbowe (Wytyczne KGP) przypisują funkcjonariuszom Policji szczególne możliwości działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w sferze przemocy domowej. Jest to podmiot wszczynający największą liczbę procedur interwencyjno-pomocowych na zasadzie procedury „Niebieskie Karty" w Częstochowie.

Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy jest instytucją, której podstawowym zadaniem jest realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony

Osób Doznających Przemocy Domowej. Ponadto jego zadaniem jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, Zespół integruje i koordynuje działania podmiotów, które współpracują w Częstochowie w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Zadaniem Zespołu interdyscyplinarnego jest w szczególności diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu jej przeciwdziałanie (zadania te może powierzyć właściwym podmiotom do realizacji). Inicjuje działania w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Jego zadaniem jest rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Zespół interdyscyplinarny to miejsce, do którego są przekazywane dokumenty, dane i informacje związane z procedurą „Niebieskie Karty". W przypadku wszczęcia procedury jego podstawowe zadanie to powołanie grupy diagnostyczno – pomocowej realizującej działania w konkretnym środowisku rodzinnym. W ustawowo określonych ramach współpracuje z członkami grup diagnostyczno – pomocowych, w tym m.in. reaguje na wnioski grup kierowane do Zespołu, monitoruje procedurę „Niebieskie Karty" i bieżące działania grup. Charakter jego działania jest raczej strategiczny niż wykonawczy - stanowi płaszczyznę wymiany informacji pomiędzy podmiotami i specjalistami zaangażowanymi lokalnie w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej. Celem działalności Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie jest udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy, w szczególności psychologicznej, psychoterapeutycznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej, w formie grup wsparcia dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej, a w sytuacjach uzasadnionych – schronienia w hostelu (32 miejsca). Pomoc świadczona jest mieszkańcom miasta znajdującym się w szeroko rozumianym kryzysie, a w szczególności osobom dotkniętym przemocą domową, osobom po próbach samobójczych i ich rodzinom, osobom przeżywającym utratę kogoś bliskiego, gwałtowną, niekorzystną zmianę w życiu (utratę pracy, zdradę współmałżonka, zagrożenie ciężką chorobą) oraz trudności małżeńskie lub partnerskie, rodzicom mającym problemy wychowawcze z dziećmi, osobom przeciążonym psychicznie, żyjącym w stanie przewlekłego stresu, obarczonym następstwami wielu trudnych zdarzeń, doświadczonym klęską żywiołową lub katastrofą. Pomaga osobom z problemami życiowymi (m.in. problemami związanymi ze zdrowiem psychicznym i przemocą domową), które mogą skorzystać z Częstochowskiego Telefonu Zaufania, Telefonu Interwencji Kryzysowej.

Placówki oświatowe, w tym Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Częstochowie. Placówki oświatowe**,** także placówki oświatowe prowadzone przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego należą do systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Stanowią podmiot uczestniczący w składzie Zespołu interdyscyplinarnego i często przedstawiciele tych placówek są w składzie poszerzonym w pracach grup diagnostyczno – pomocowych, co jest aktualnie szczególnie ważne z punktu współpracy w ramach Standardów Ochrony Małoletnich obowiązujących

też we wszystkich placówkach oświatowych. Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych zajmuje się na co dzień diagnostyką dzieci, młodzieży, terapią dla dzieci z trudnościami emocjonalno-społecznymi (również dla dzieci pokrzywdzonych przemocą domową) – indywidualną lub grupową, prowadzi regularne konsultacje rodzinne, terapie rodzinne, psychoterapię, „Szkołę dla rodziców", porady dla rodziców, dla uczniów na terenie Poradni i szkół. W miarę potrzeb organizuje i prowadzi Punkty Konsultacyjne w placówkach oświatowych. Zajmuje się również sytuacjami kryzysowymi w ramach interwencji kryzysowej. Oświata jest podmiotem upoważnionym do wszczynania procedury „Niebieskie Karty".

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, w swojej działalności, kontaktuje się z osobami dotkniętymi przemocą domową, uruchamia procedurę „Niebieskie Karty", prowadzi rozmowy z osobami doznającymi przemocy w celu zdiagnozowania jej sytuacji w rodzinie oraz rozmowy interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nich przemocy, motywuje dorosłe osoby doświadczające przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznego wsparcia oraz sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, informuje o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych, a w razie konieczności zawiadamia Prokuraturę lub Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się (art. 207 KK) oraz innego przestępstwa z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej na szkodę osoby najbliższej, a także powiadamia sąd rodzinny o sytuacji dziecka.

Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie – m.in. świadczy pomoc psychologiczną w punkcie konsultacyjnym dla osób doświadczających przemocy domowej oraz osób z problemami uzależnień, a także realizuje programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Prowadzi rozmowy motywujące osoby opuszczające ośrodek do zmiany zachowań. Realizuje szkolenia grup zawodowych m.in. w ramach przeciwdziałania przemocy domowej. Prowadzi telefon pomocowo-informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Ponadto można tu skorzystać z grup wsparcia dla osób współuzależnionych. Ośrodek posiada noclegownię dla 2 osób, w stosunku do których orzeczono nakaz opuszczenia mieszkania z powodu stosowania przemocy domowej. Funkcjonuje tutaj Dział Opieki Nad Osobami w Stanie Nietrzeźwości.

Stowarzyszenie ETOH prowadzące Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, świadczy bezpłatną pomoc prawną dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, w tym również przestępstwem związanym z przemocą domową. Pomoc świadczona jest także na etapie postępowań przygotowawczych karnych oraz w postępowaniach w sprawach rodzinnych - można uzyskać tu konsultacje prawne, pomoc w przygotowaniu pism, dokumentów. Ponadto Ośrodek prowadzi indywidualną terapię dla osób doświadczających przemocy, indywidualną terapię dla dzieci (od lat 7) doświadczających przemocy. Zadaniem Ośrodka jest także udzielanie pomocy finansowej dla osób doświadczających przemocy tj. : dopłaty do bieżących zobowiązań czynszowych i opłaty za

bieżące media (prąd, gaz, woda, nieczystości), opłaty za zobowiązania w żłobkach, opłaty przedszkolne i szkolne - w szkołach publicznych, pokrywanie kosztów zakwaterowania w specjalistycznych ośrodkach udzielających schronienia, pokrywanie kosztów za zakup zaopatrzenia medycznego i rehabilitacji dla osób pokrzywdzonych w wyniku wypadków komunikacyjnych i pobicia, towarowe i żywnościowe bony płatnicze, pokrywanie kosztów podstawowego wyposażenia (meble, sprzęt AGD, pościel, naczynia, garnki) dla osób doświadczających przemocy zmuszonych do nagłego opuszczenia lokalu wspólnie zamieszkiwanego ze sprawcą, pokrywanie kosztów zorganizowanego wyjazdu wakacyjnego osoby pokrzywdzonej wraz z małoletnimi dziećmi, pokrywanie kosztów zorganizowanego wyjazdu małoletnich pokrzywdzonych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Punkt Interwencji Kryzysowej w swoim zakresie działań dysponuje pomocą psychologiczną (konflikty rodzinne, kryzys rodzinny, nagła utrata bliskich, bezdomność, bezrobocie, uzależnienie, kryzys emocjonalny, trudna sytuacja życiowa) i prawną, prowadzi pracę socjalną.

Caritas Archidiecezji Częstochowskiej prowadzący Dom Samotnej Matki i Dziecka - Schronisko dla Kobiet podejmuje diagnozowanie problemu i kieruje do specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Motywuje do podjęcia terapii. Udziela doraźnej pomocy psychologiczno – terapeutycznej. Prowadzi edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz informuje, gdzie szukać pomocy. Zapewnia wsparcie i bezpieczeństwo kobietom doznającym przemocy domowej mogącym zamieszkać w placówce.

Urząd Miasta Częstochowy, Wydział Polityki Społecznej koordynuje miejskie działania w zakresie funkcjonowania systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz dla osób stosujących przemoc. Animuje i prowadzi działania z zakresu profilaktyki przeciwko przemocy organizując konferencje, warsztaty, szkolenia, kampanie społeczne i happeningi .

Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. równych szans - głównym zadaniem pełnomocnika jest koordynacja działań podejmowanych w zakresie równego traktowania , w tym przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię czy wyznanie, poglądy polityczne, wiek, orientację seksualną, stan cywilny oraz rodzinny. Udział Pełnomocnika w Zespole Interdyscyplinarnym jest istotny z uwagi na działania strategiczne, kształtowanie kierunków polityki antyprzemocowej w mieście, w tym m.in. o charakterze międzyinstytucjonalnym.

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka - organizacja działa w zakresie ochrony praw dziecka, podejmuje działań interwencyjne i profilaktyczne w środowisku rodzinnym i otoczeniu społecznym, wspomaga w zapewnieniu dzieciom właściwej opieki w czasie wolnym od nauki, wpiera rodziny i szkoły w wychowaniu dzieci pochodzących ze środowiska zagrożonego patologią społeczną i z rodzin ubogich. Ważnym elementem w pracy organizacji jest prowadzenie Biura Porad Obywatelskich

udzielającego bezpłatnych porad prawnych wszystkim mieszkańcom miasta i okolic. Ponadto organizacja prowadzi Świetlicę Socjoterapeutyczną ”Dziupla” oraz podejmuje interwencje w sprawach naruszenia praw dziecka. Pomaga także rodzinom organizując terapię dla osób doświadczających przemocy domowej, w postaci pomocy psychologiczno – pedagogicznej, mediacji rodzinnych, telefonu zaufania dla ofiar przemocy. Organizacja współpracuje z prawnikami, psychologami, kuratorami sądowymi, Policją, wykładowcami wyższych uczelni, lekarzami, pedagogami i studentami.

Partnerstwo Aktywności Lokalnej „Częstochowa - mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”. W ramach partnerstwa organizowanych jest szereg inicjatyw i wydarzeń służących zwiększeniu świadomości nt. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej.

Ponadto w skład Zespołu interdyscyplinarnego – z uwagi na przypisaną działalność w sferze przeciwdziałania przemocy domowej w mieście – wchodzą reprezentanci **ochrony zdrowia** (mogący także wszczynać procedurę „Niebieskie Karty”), **Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuratury oraz organizacji pozarządowych,** które statutowo zajmują się osobami pokrzywdzonymi również na skutek przemocy domowej.

3. ***POTRZEBY w SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ***

1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

2) Zwiększenie i stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.

3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.

4) Konieczność przeprowadzenia okresowej profesjonalnej diagnozy problemu przemocy domowej w mieście przez wyspecjalizowane podmioty, co pozwoli na efektywne, optymalne i zorientowane, celowane konkretnie działania we wszystkich obszarach oddziaływań, a także umożliwi pełniejsze odniesienie obrazu przemocy domowej w Częstochowie na tle Polski.

5) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.

6) Zapewnienie wystarczającej liczby miejsc schronienia w związku z przemocą domową.

7) Rozwijanie pieczy zastępczej.

8) Nakłady finansowe związane z niektórymi formami działań.

ROZDZIAŁ III

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. ***ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE***

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w mieście Częstochowie na lata 2024 – 2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej (co jest podstawowym założeniem postanowień zawartych w Rządowym programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030), a ponadto kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą profilaktykę zjawiska i edukację społeczeństwa.

Należy przyjąć, że podstawą działań systemowych jest założenie, iż przemoc domowa jest zjawiskiem silnie destrukcyjnym dla człowieka i jego relacji społecznych, które można zmienić – ograniczyć lub wyeliminować, jest związana z możliwością popełnienia przestępstwa. Istotną przesłanką jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, skuteczna interwencja.

Wymagane są działania interdyscyplinarne. Pojedyncza instytucja nie jest w stanie samodzielnie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę formalną, ale i bieżącą w mniejszym stopniu sformalizowaną: łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, a w ogólnopolskich badaniach nad zjawiskiem jest oceniana jako efektywna formuła działania.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

2. ***OBSZARY, CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU***

Metody i narzędzia realizacji celów Rządowego Programu Przeciwdziałania przemocy Domowej na lata 2024-2030 powinny być zastosowane w skali całego kraju, co nie ogranicza elastycznego podejścia w konstruowaniu lokalnych założeń i celów programowych dostosowanych do specyfiki potrzeb występujących na danym terenie.

Proces przeciwdziałania przemocy domowej wymaga czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wszystkich służb, a także zmiany świadomości społecznej. Profesjonalne podejście do

procesu pomagania – jak wskazuje ww. Program oraz prawidłowe wdrożenie do praktyki działań określonych w Programie daje gwarancję wypełnienia ustalonych założeń.

Cel główny Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie na lata 2024 – 2030 stanowi zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Każde z działań opisanych w 4 obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację, przy czym katalog ten nie jest ściśle zamknięty, ponieważ w trakcie realizacji Programu mogą włączyć się do niego instytucje zainteresowane, które sformułują swoje możliwości i kompetencje w okresach późniejszych. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Obszar jest kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

Zadanie 1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze miasta Częstochowy, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową.**	I.l iczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy domowej, II.liczba analiz porównawczych na podstawie dostępnych danych zjawiska przemocy domowej w Częstochowie na tle kraju, województwa,	I.Prezydent Miasta Częstochowy we współpracy z ZI oraz wyższymi uczelniami; II.ZI we współpracy z jednostkami zaangażowanymi w prace ZI i grup diagnostyczno - pomocowych;	Dwukrotnie w trakcie trwania programu
Zadanie 2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Prowadzenie**	I.liczba lokalnych	I.ZI	Corocznie

lokalnych kampanii społecznych, które: ·**obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie,** ·**opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,** ·**promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,** ·**promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową**	kampanii społecznych,	II.MOPS III.MKRPA IV.CCIK V.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej, i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową VI.inne jednostki zaangażowane profesjonalnie w miejski system przeciwdziałania przemocy domowej.	
2.**Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.**	I. liczba zrealizowanych projektów z elementami edukacyjnymi nt. zjawiska przemocy domowej, II.liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej,	I.Prezydent Miasta Częstochowy oraz organizacje pozarządowe prowadzące projekty wiążące się tematycznie ze zjawiskiem przeciwdziałania przemocy	Corocznie
3.**Współpraca między**	I. liczba prowadzonych	I.Prezydent Miasta	Corocznie

organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich.	poradni przez kościoły lub związki wyznaniowe; II.liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej,	Częstochowy oraz reprezentanci poradni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe	
Zadanie 3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową.**	I. liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, II.liczba uczestników programów,	I.Prezydent Miasta Częstochowy II.placówki oświatowe, w tym ZPP-P, III.MOPS, IV.Policja, V.CCIK, VI.OPOPA, VII.MKRPA, VIII.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową; IX.inne zainteresowane instytucje,	Corocznie
2.**Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez**	I. liczba placówek prowadzących poradnictwo	I. placówki oświatowe, w tym ZPP-P,	Corocznie

działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, II.liczba osób, którym udzielono porady, III.liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej,	II.MOPS, III.Policja, IV.CCIK, V.OPOPA, VI.MKRPA, VII.OPOPP, VIII.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, IX.inne zainteresowane instytucje,	
Zadanie 4. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1**Opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej (zawierającego elementy powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej).**	I. liczba realizowanych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,	I.Urząd Miasta Częstochowy II.ZI, III.MOPS, IV.Policja, V.CCIK, VI.MKRPA, VII.OPOPA, VIII.OPOPP, IX.placówki oświatowe w mieście, w tym ZPP-P, X.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem	Realizacja ciągła w okresie obowiązywania niniejszego programu lub innych programów w mieście.

		osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, XI.Sądy częstochowskie, XII.Prokuratura częstochowska XIII.Kuratorska Służba Sądowa w Częstochowie XIV.jednostki pomocy medycznej, XV.inne zainteresowane instytucje,	

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Działania w tym obszarze są kierowane do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.

Zadanie 1. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1**Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego**	I. liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	I.Prezydent Miasta Częstochowy, II.ZI,	Całoroczny
2**Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych**	I. liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych, II.liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych, III.liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-	I.ZI, II.MOPS, III.Policja, IV.inne podmioty, które ustawodawca dopuszcza do reprezentacji w grupach diagnostyczno - pomocowych,	Całoroczny

	pomocowych w rozszerzonym składzie, IV.liczba spotkań grup diagnostyczno – pomocowych		
3**Sieć placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, takich jak, między innymi:** ·**punkty konsultacyjne** ·**ośrodki wsparcia** ·**specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,** ·**domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,** ·**ośrodki interwencji kryzysowej,** ·**inne placówki świadczące specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej.**	I. liczba placówek z podziałem na rodzaj świadczonej pomocy	I.Prezydent Miasta Częstochowy II.ZI, III.MOPS, IV.Policja, V.CCIK, VI.MKRPA, VII.OPOPA, VIII.OPOPP, IX.placówki oświatowe w mieście, w tym ZPP-P, X.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, XI.inne zainteresowane instytucje	Corocznie
4**Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej**	I. liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	I.Urząd Miasta Częstochowy II.MOPS, III.Policja, IV.CCIK, V.MKRPA, VI.OPOPA, VII.OPOPP, VIII.Prokuratura częstochowska, IX.placówki	Corocznie

		oświatowe w mieście, w tym ZPP-P, X.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, XI.Sądy częstochowskie, XII.Kuratorska Służba Sądowa w Częstochowie XIII.jednostki pomocy medycznej, XIV.inne zainteresowane instytucje,	
Zadanie 2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1**Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.**	I. liczba opracowanych materiałów informacyjnych (audycji, artykułów prasowych, artykułów / innych form przy wykorzystaniu platform mediów społecznościach o zasięgu regionalnym, in.)	I.Urząd Miasta Częstochowy II.MOPS, III.Policja, IV.CCIK, V.MKRPA, VI.OPOPA, VII.OPOPP, VIII.Prokuratura częstochowska, IX.placówki	Całoroczny

		oświatowe w mieście, w tym ZPP-P, X. organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, XI.Sądy częstochowskie, XII.Kuratorska Służba Sądowa w Częstochowie XIII.jednostki pomocy medycznej, XIV.inne zainteresowane instytucje. Wszyscy we współpracy z mediami o zasięgu regionalnym, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.	
2**Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych**	I. liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych, II.liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych	I.Urząd Miasta Częstochowy; II.MOPS, III.Policja, IV.CCIK, V.MKRPA, VI.OPOPA, VII.OPOPP, VIII.placówki oświatowe	Całoroczne

dotyczących reakcji na przemoc domową		w mieście, w tym ZPP-P, IX.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, X.inne zainteresowane instytucje,	
Zadanie 3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1**Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty**	I. liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty", tj. liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta – A"	I.ZI, II.MOPS i inne jednostki pomocy społecznej, III.Policja, IV.MKRPA, V. placówki oświatowe w mieście, VI.jednostki medyczne, VII.przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, VIII.jednostki oświaty podległe Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Corocznie
2**Realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty**	I. liczba kontynuowanych w danym roku procedur "Niebieskie Karty"	I.ZI, II.MOPS, III.Policja,	Corocznie

	wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, II.liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - A" dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur "Niebieskie Karty", III.liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", IV.liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy fizycznej, V. liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy psychicznej, VI.liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy ekonomicznej, VII.liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem wykorzystania seksualnego, VIII.liczba osób doznających	IV.CCIK, V.MKRPA, VI.Prokuratura częstochowska, VII.placówki oświatowe w mieście, w tym ZPP-P, VIII.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, IX.Kuratorska Służba Sądowa w Częstochowie X. jednostki pomocy medycznej,	

	przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", ze względu na problem cyberprzemocy, IX.liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta - C"		
3**Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.**	I. liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji, II.liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej, III.liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, IV.liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.	I.ZI, II.MOPS, III.Policja, IV.CCIK, V.MKRPA, VI.Prokuratura częstochowska, VII.placówki oświatowe w mieście, w tym ZPP-P, VIII.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, IX.Kuratorska Służba Sądowa w Częstochowie X. jednostki pomocy medycznej,	Corocznie
4**Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej**	I. liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, II.liczba osób	I.Urząd Miasta Częstochowy II. CCIK, III.placówki oświatowe w mieście, w tym ZPP-P,	Corocznie

	uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, III.liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, IV.liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej), V. liczba grup terapeutycznych, VI.liczba grup wsparcia, VII.liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia.	IV.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, V.MKRPA, VI. jednostki pomocy medycznej, VII.MOPS, VIII.inne zainteresowane instytucje,	
5**Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne**	I. liczba punktów konsultacyjnych, II.liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.	I.Urząd Miasta Częstochowy, II. MOPS, III.CCIK, IV.OPOPA, V.MKRPA, VI. placówki oświatowe w mieście, w tym ZPP-P, VII.organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi	Corocznie

		przemoc domową, VIII.jednostki pomocy medycznej,	
6**Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej**	I. liczba gminnych ośrodków wsparcia, II.liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia, III.liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w gminnych ośrodkach wsparcia, w tym z miejsc całodobowych, IV.liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, V. liczba miejsc w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, VI.liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, VII.liczba ośrodków interwencji kryzysowej, VIII.liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej, IX.liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym z miejsc całodobowych, X. liczba innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, XI.liczba miejsc w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, XII.liczba osób doznających przemocy domowej, które	I.CCIK, II.MKRPA, III.OPOPA IV.ZPP-P, V. organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałanie m przemocy domowej oraz wspieraniem osób doznających przemocy domowej i zajmujące się osobami stosującymi przemoc domową, VI.jednostki pomocy medycznej, VII.Dom Samotnej Matki	Corocznie

	skorzystały z pomocy w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, w tym z miejsc całodobowych.		
7**Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej**	I. liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej, II.liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji.	I.CCIK, II.MKRPA, III.OPOPA,	Corocznie
8**Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej**	I. liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: II.liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk, III.liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, IV.liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej, V. liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, VI.liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, VII.liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd	I.MOPS, II.Policja, III.PCPR, IV.organizacje pozarządowe działające w obszarze pieczy zastępczej, V.Sądy częstochowskie,	Corocznie

	bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony,		
9**Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych**	I. liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej, II.liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej,	I.organy samorządu terytorialnego – Prezydent Miasta Częstochowy, Rada Miasta Częstochowy, II.MOPS,	Corocznie

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Obszar jest kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.

Zadanie 1. Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji.			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Ewidencjonowanie instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych w Częstochowie, które realizują wszelkie działania**	I.aktualizacja na stronach internetowych Urzędu Miasta Częstochowy informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów realizujących	**I.** Urząd Miasta Częstochowy	dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia

adresowane do osób stosujących przemoc domową .	działania wobec osób stosujących przemoc domową w Częstochowie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej.		31 lipca każdego kolejnego roku – w okresie lat 2024 - 2030
1.**Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe Miasta Częstochowa (jak w pkt. 1) właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym/miejskim Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej.**	I.liczba informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe w wersji elektronicznej przesłanych poszczególnym podmiotom, II.liczba przekazanych informatorów, – umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów,	I.Urząd Miasta Częstochowy	dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku – w okresie lat 2024 - 2030
2.**Rozpowszechnianie informatorów przez podmioty, o których mowa w pkt 2., w podległych im pionach organizacyjnych**	I.liczba przekazanych informatorów, – umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów	I.prezesi sądów rejonowych, II.prokuratorzy rejonowi, III.komendant Miejski Policji, IV.komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej,	dwa razy w roku do dnia 15 lutego i do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku – w okresie lat 2024 - 2030
Zadanie 2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.**	I.liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”. II.liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”.	I.ZI, II.grupy diagnostyczno-pomocowe III.MOPS, IV.Policja,	Całorocznie
2.**Uniemożliwienie kontaktowania się osób**	I.liczba wszczętych postępowań	I.Policja, II.Prokuratura,	Coroczne

stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej między innymi przez: ·**wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,** ·**wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,** ·**wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,** ·**wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,** ·**zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową,** ·**stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową,**	przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową. II.liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową. III.liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia. IV.liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania. V.liczba zastosowanych przez Policję : ·**nakazów** natychmiastowego opuszczenia zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i **zakazów** zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ·**zakazów zbliżania się** do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość, ·**zakazów kontaktowania się** z osobą doznającą przemocy domowej, ·**zakazów wstępu** na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i **przebywania** na tym terenie, VI. jak powyżej, ale nakazy / zakazy wydane przez Żandarmerię Wojskową.	III.Sądy częstochowskie, IV.Kuratorska Służba Sądowa,	

środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania, **·występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc domową środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.**	VII.liczba zastosowanych przez sąd środków przewidzianych w sprawach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, realizowanych na podstawie Kpc. VIII.liczba zastosowanych ww. środków zapobiegawczych przez prokuraturę, IX.liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, X. liczba złożonych przez prokuratura wniosków do sądu o zastosowanie ww. środków zapobiegawczych, XI.liczba podjętych przez sąd decyzji o uwzględnieniu wniosków prokuratora, XII. liczba wniosków do sądu w przedmiocie zastosowania ww. środków karnych lub probacyjnych, w tym m.in. określonych w art. 335 § 1 Kpk. (***wniosek o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy),*** XIII.liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego, XIV.liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym,		
Zadanie 3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania			

przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.**	I. liczba podmiotów realizujących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową. II.liczba osób, wobec których grupa diagn.-pomocowa wnioskowała do ZI o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, III.liczba osób, które zostały skierowane przez Zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, IV.liczba osób, które przystąpiły do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, V.liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, VI.liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, VII.liczba osób, wobec których zastosowano karę grzywny w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	I.Urząd Miasta Częstochowy II.ZI, III.MOPS, IV.organizacje, podmioty realizujące programy edukacyjno-korekcyjne i psychologiczno – terapeutyczne, V.Policja, VI.Prokuratura częstochowska VII.Sądy częstochowskie, VIII.Kuratorska Służba Sądowa,	Coroczni e

	domową, VIII.liczba osób, wobec których zastosowano karę ograniczenia wolności w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,		
2.**Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.**	I. liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej,	I. organizacje pozarządowe i podmioty realizujące programy korekcyjno-edukacyjne, II.MOPS III.OPOPA, IV.MKRPA, V.ZI,	Coroczni e
Zadanie 4. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów psychologiczno-terapeutycznych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.**	I. liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową, II.liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskowała do Zespołu Interdyscyplinarnego o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, III.liczba osób, które	I.Urząd Miasta Częstochowy, II.ZI, III.MOPS, IV.organizacje, podmioty realizujące programy psychologiczno – terapeutyczne, V.Policja, VI.Prokuratura, VII.Sądy częstochowskie, VIII.Kuratorska Służba Sądowa,	Całorocz nie

	zostały skierowane przez Zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, IV.liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, V.liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową, VI.liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, VII.liczba osób, wobec których zastosowano karę grzywny w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, VIII.liczba osób, wobec których zastosowano karę ograniczenia wolności w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,		
2.**Badanie skuteczności**	I.liczba osób stosujących	I.organizacje	Całorocz

programów psychologiczno-terapeutycznych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego	przemoc domową, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.	pozarządowe i podmioty realizujące programy psychologiczno – terapeutyczne, II.OPOPA, III.MOPS, IV.MKRPA, V.ZI,	nie
Zadanie 5. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową lub psychologiczno-terapeutycznymi dla osób stosujących przemoc domową.			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny.**	I.liczba programów edukacyjnych lub/i wspierających realizowanych w Częstochowie, II.liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową,	I.organizacje i podmioty, które prowadzą programy edukacyjne lub/i wspierające osoby stosujące przemoc domową	Coroczni e

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Obszar jest kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie 1. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków Zespołów Interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.**	I.liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych, II.liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,	I.ZI II.MOPS III.Policja IV.inne podmioty, które ustawodawca dopuszcza do reprezentacji w grupach	Corocznie
Zadanie 2. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej			
Działania	**Wskaźniki**	**Realizatorzy**	**Termin**
1.**Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.**	I. liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego, II.liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych, III.liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.	I. podmioty szkoleniowe zewnętrzne (w stosunku do podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w mieście) prowadzące superwizje, coaching, doradztwo, grupy wsparcia,	Całorocznie

Zastosowane skróty w kolumnie REALIZATORZY:

MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

ZI - Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Częstochowy,

CCIK - Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie,

MKRPA - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie,

OPOPA - Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie,

OPOPP - Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem w Częstochowie,

Policja - Komenda Miejska Policji w Częstochowie,

ZPP-P - Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie,

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

3. ***WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU***

WDRAŻANIE

Koordynatorem realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Częstochowie na lata 2024 -2030 będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażanie przez wyznaczone do ich realizacji podmioty.

MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Prezydentowi Miasta Częstochowy pisemne sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu miasta Częstochowy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2024 roku przewidziano w budżecie Gminy Miasta Częstochowy m.in. następujące środki finansowe:

1) Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi – zadanie „Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie”: 1 050 000,00 zł;

2) Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi – zadania w zakresie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy: 333 701,00 zł;

3) Rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: 66 783,00 zł;

4) Rozdział 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – zadanie „Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie”: 150 320,00 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2025-2030 z budżetu Gminy Miasta Częstochowy zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miasta.

Program na charakter otwarty. w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.